

**Informace o sběru dat
o léčených uživatelích alkoholu
- *pilotní studie*
Praha 2010**

**Petr Popov, Běla Studničková, Otilie Bartáková,
Ivana Pelikánová, Barbora Petrášová, Dušan Randák,
Draha Syrovátková**

AT konference – Špindlerův Mlýn 2010

Sběr dat o uživatelích drog:

- **vládní usnesení č. 446/1993 ke koncepci a programu protidrogové politiky - resort zdravotnictví pověřen vypracováním a realizací projektu drogové epidemiologie na úseku nelegálních drog**
- **Česká republika se zapojila do systému monitorování problémových uživatelů drog, který v Evropě realizuje EMCDDA**
- **rutinní sběr dat o prvožadatelích o léčbu z řad uživatelů nelegálních drog od 1.1.1995 (celoplošný systém)**
- **rutinní sběr dat o všech léčených uživatelích nelegálních drog od 1.1.2002 (celoplošný systém)**
- **realizaci drogového informačního systému zajišťuje Hygienická služba ČR – referát drogové epidemiologie Hygienické stanice hl. m. Prahy**

Sběr dat o uživatelích legálních drog:

- **závažný a zatím nehodnotitelný je podíl a charakteristika léčených uživatelů alkoholu, jejich základní socioekonomické charakteristiky a rizikovost užívání alkoholu**
- **problematika mapování drogové scény i o tuto drogu legální a veřejností více tolerovanou se stává stále významnější**
- **i v rámci Evropského monitorovacího systému uživatelů drog je záměr na sledování těchto dat**
- **sledování problematiky léčení legálních drog (tabáku, ale zejména alkoholu) bude součástí Akčního plánu protidrogové politiky ČR na následující tříleté období**
- **zatím jsou k dispozici pouze data z populačních studií a počty léčených uživatelů alkoholu bez dalších informací**

Pilotní studie o léčených uživatelích alkoholu v Praze 2010

- cíl = ověřit možnost mapování léčených uživatelů alkoholu
- snaha o získání informací o rozsahu užívání alkoholu v populaci, jednotlivých věkových či vzdělanostních skupinách apod. jak pro plánování potřebných služeb pro tuto populaci (v rámci zdravotnictví, sociální oblasti i v dalších resortech) ale i pro zpřesnění a zefektivnění primární prevence užívání alkoholu pro různé populační skupiny
- příprava a provedení studie na základě rozhodnutí Protidrogové komise MHMP
- realizace: sběr dat po dobu 2 měsíců (*únor – březen 2010*) ve vybraných zdravotnických zařízeních

Spolupracující zdravotnická zařízení

	pracoviště	adresa	počet hlášení
MUDr. Petr Popov MUDr. Dušan Randák	Středisko pro závislosti VFN	Praha 2, Apolinářská 4	222
MUDr. Otilie Bartáková	PL Bohnice – odd. závislostí žen, pavilon 8	Praha 8, Ústavní 91	59
MUDr. Draha Syrovátková	AT ambulance	Praha 6, Bělohorská 33	78
MUDr. Ivana Pelikánová	Ordinace AT + psychiatrie	Praha 7, Nad Štolou 18	108

Sbíraná data

- formulář je analogický jako pro sběr dat o léčených uživatelích nelegálních drog užívaný v rámci Evropského monitorovacího systému léčených uživatelů drog (EMCDDA) a umožní porovnání obou skupin klientů
- je vyplňován v papírové podobě a předán po skončení sběru dat na referát drogové epidemiologie HS HMP
- data jsou vložena do počítače (užit software EPIINFO), vyčištěna a následně vyhodnocena pro závěrečnou zprávu
- po vyhodnocení pilotní studie bude rozhodnuto, zda sběr těchto dat bude prováděn rutinně a celoplošně a za jakých podmínek
- celoroční sběr dat by následně umožnil každému pracovišti bez problémů vyplnit požadované údaje o léčených uživatelích alkoholu do Ročního výkazu o činnosti ZZ pro ÚZIS

Sbíraná data:

- věk
- pohlaví
- okres záchytu
- okres bydliště
- předchozí léčba, kdy, její výsledek
- kým doporučen do L/K centra
- s kým žije klient
- charakter bydlení
- charakter zaměstnání
- dosažené vzdělání
- užívaný alkohol
- frekvence užívání
- věk prvního užití
- průměrné množství vypité za týden
- doba užívání
- problémy při užívání alkoholu
- kouření tabáku
- užívání jiných drog
- vyšetření na HIV a virové hepatitidy A, B a C
- průběžný závěr

Ukázka formuláře

HLÁŠENÍ LÉČENÝCH UŽIVATELŮ ALKOHOLU

1. Léčebné pracoviště: okres		číslo	-	kód																															
2. Kód klienta /		pohlaví		okres bydliště																															
A. CHARAKTER KONTAKTU																																			
3. Datum žádosti o léčení (datum první návštěvy v kalendářním roce) den měsíc rok		Léčba dokončena 1. ano 2. ne 0. neznámo																																	
4. Byl klient již dříve léčen (zakroužkujte): 1. ne, nikdy neléčen 4. změnové hlášení 2. ano, v tomto léčeb. centru* 0. neznámo 3. ano, v jiném léčeb. centru*		Výsledek léčby (vypíšte):																																	
* Kdy léčen (uveďte rok k bodu 2 a 3):		5. Klient přichází na doporučení (zakroužkujte): 1. sám 6. sociální služba 2. rodina 7. soud, policie 3. jiné L/K centrum 8. jiné 4. obvodní lékař 0. neznámo 5. lůžkové zdravot. zařízení																																	
B. SOCIOEKONOMICKÉ ÚDAJE																																			
6. V současné době klient žije (zakroužkujte): 1. sám 5. s partnerem a dětmi 2. s rodiči 6. s přáteli 3. sám s dítětem 7. jiná možnost 4. s partnerem 0. neznámo		10. Státní příslušnost (zakroužkujte): 4. česká 5. jiná – země EU (vypíšte): 6. jiná – ostatní země (vypíšte): 1. neznámo																																	
7. Charakter bydlení (zakroužkujte): 1. stálé bydliště 4. bezdomovec 2. přechodné bydliště 0. neznámo 3. v zařízení (vypíšte):		11. Zaměstnání (zakroužkujte): 1. pravidelné 4. nezaměstnaný, 2. student/zák 5. příležitostná práce 3. důchodce (včetně invalidních), 5. jiná možnost žena v domácnosti 0. neznámo																																	
8. Klient žije s osobou nadávající alkohol (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo		12. Nejvyšší dosažené vzdělání (zakroužkujte): 1. nedokončené základní 5. vyšší (VOŠ) 2. základní 6. vysokoškolské 3. střední bez maturity 0. neznámo 4. střední s maturitou																																	
9. Národnost (zakroužkujte): 1. česká 2. jiná – země EU (vypíšte): 3. jiná – ostatní země (vypíšte): 0. neznámo																																			
C. UŽÍVÁNÍ ALKOHOLU																																			
	Druh 1. pivo 2. víno 3. lihovina	Četnost užívání v posledním měsíci (kód viz níže)	Věk prvního užití (v letech)	Průměrné množství vypité za týden? (objem v litrech)	Doba pravid. užívání (v letech) bez období, kdy abstinoval																														
13. Základní druh:																																			
14. Jiný druh:																																			
15. Jiný druh:																																			
16. Věk prvního užití jakéhokoliv alkoholu v letech	Četnost užívání - kódy: 1. neužit v posledním měsíci 3. 2 – 6 dní v týdnu 5. vícekrát denně 2. 1x týdně či méně 4. denně 0. neznámo																																		
17. Problémy v souvislosti s užíváním alkoholu:		j) neznámo (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																	
a) v rodině (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo		18. Kouření tabáku (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo věk začátku kouření (v letech) počet cigaret za den																																	
b) v zaměstnání (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo		19. Užívání jiných drog (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo užívané drogy (vypíšte):																																	
c) s policií (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo		20. Vyšetření HIV a virové hepatitidy (označte křížkem)																																	
d) intoxikace alkoholem (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>HIV</th> <th>VHA</th> <th>VHB</th> <th>VHC</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. testován – pozitivní</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. testován – negativní</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. testován – výsledek neznám</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. nikdy netestován</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>0. neznámo, zda testován</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				HIV	VHA	VHB	VHC	1. testován – pozitivní					2. testován – negativní					3. testován – výsledek neznám					4. nikdy netestován					0. neznámo, zda testován					
	HIV				VHA	VHB	VHC																												
1. testován – pozitivní																																			
2. testován – negativní																																			
3. testován – výsledek neznám																																			
4. nikdy netestován																																			
0. neznámo, zda testován																																			
e) závislost na alkoholu (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																			
f) zdravotní (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																			
g) somatické či psychické (Dg.) (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																			
h) jiné (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																			
i) nikdy (zakroužkujte): 1. ano 2. ne 0. neznámo																																			
D. PRŮBĚŽNÝ ZÁVĚR																																			
1. detoxifikace		4. převážně psychoterapie		7. léčení nezahájeno																															
2. převážně farmakoterapie bez Antabusové léčby		5. kombinace farmakoterapie a psychoterapie		8. klient léčbu předčasně ukončil																															
3. převážně farmakoterapie včetně Antabusu		6. jiný druh léčby/poradenství		9. jiná možnost:																															
				0. neuzavřeno/ neznámo																															

Podpis:

Razítko zařízení

Děkuji Vám
za
pozornost!